

Sygnatura akt XII C 1732/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 28 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Łosik

Protokolant: p.o. stażysty Anita Grześkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2018 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Bank S.A. z siedzibą w W.

przeciwko R. K.

o zapłatę

1. Uchyła nakaz zapłaty z dnia 17 sierpnia 2017 roku wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie XII Nc 173/17 w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie w płatności za okres od 10 października 2015 roku do dnia 11 września 2017 roku i w tej części powództwo oddała.
2. W pozostałym zakresie nakaz zapłaty z dnia 17 sierpnia 2017 roku wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie XII Nc 173/17 utrzymuje w mocy.
3. Nie obciąża pozwanego kosztami zastępstwa procesowego strony powodowej w pozostałym zakresie.

SSO Anna Łosik

Sygn. akt XII C 1732/17

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 02 czerwca 2017 roku (...) Bank S.A. (dawniej (...) Bank (...) S.A.) wniósł o zasądzenie od pozwanego R. K. kwoty 79.752,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 10 października 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że posiada prawidłowo wypełniony weksel własny z klauzulą bez protestu, który został wystawiony przez pozwanego R. K.. Powódka nabyła wszystkie prawa z przedmiotowego weksla przez indos od Banku (...). Do dnia wytoczenia niniejszego powództwa weksel nie został wykupiony (k.1-3).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 17 sierpnia 2017 roku Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k. 24).

Pozwany złożył zarzuty od powyższego rozstrzygnięcia, wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W ocenie pozwanego na gruncie przedmiotowej sprawy zachodzi nieważność postępowania, albowiem powódka dysponuje B. Tytułem Egzekucyjnym wystawionym przeciwko pozwanemu, który został zaopatrzony w klauzulę wykonalności,

a pozwany wyraża zgodę na dochodzenie przeciwko niemu roszczeń przysługujących powódce w oparciu o wystawionym B. Tytuł Egzekucyjny. Pozwany podniósł również, że nie został wezwany na 14 dni przed terminem

płatności o dacie i miejscu wykupu weksla, a obowiązek ten został wskazany w punkcie 3 deklaracji wekslowej. Pozwany zakwestionował również prawidłowość wystawienia weksla wskazując, że został on wypełniony niezgodnie z postanowieniami deklaracji wekslowej stanowiącej integralną część weksla. Pozwany podniósł zarzut, że powódka w pozwie nie wykazała podstawy dochodzonej względem pozwanego należności, bowiem nieprawidłowo wystawiony weksel nie może stanowić podstawy wydania przeciwko pozwanemu nakazu zapłaty. Nadto pozwany wniósł o zwolnienie go od ponoszenia kosztów sądowych w całości, a w szczególności od ponoszenia opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty z powodu braku środków na ich pokrycie (k. 36-41).

Ustosunkowując się do powyższych zarzutów powódka podniosła, że weksel został prawidłowo indosowany oraz spełnia wszystkie formalne kryteria ważności weksla wskazane przede wszystkim w art. 101 i 102 prawa wekslowego. Pozwany nie wykazał w żaden sposób, że nabywając przedmiotowy weksel działała ona świadomie na szkodę pozwanego, bądź działała w zły wierz lub przy nabyciu dopuściła się rażącego niedbalstwa. Powódka wskazała, że zobowiązanie wekslowe jest zobowiązaniem abstrakcyjnym, oderwanym od przyczyny, dla której zostało zaciągnięte, dlatego dla ważności weksla in blanco wymagany jest jedynie podpis złożony z zamiarem zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Powódka podniosła, że zawiadomienie o wypełnieniu weksla nie stanowi przesłanki jego ważności, gdyż skutku takiego nie przewiduje prawo wekslowe. Powódka nie zaprzeczyła faktowi, że weksel nie został przedstawiony pozwanemu do zapłaty jednocześnie wskazując, że okoliczność ta nie ma znaczenia dla skuteczności weksla oraz istnienia zobowiązania wekslowego i egzekwowania odpowiedzialności wystawcy z weksla (k.93-96).

Na rozprawie w dniu 09 lutego 2018 roku pełnomocnik pozwanego podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powódki (k.135). W uzasadnieniu pisemnym wniesionym do sądu dnia 20 marca 2018 roku pełnomocnik pozwanego wskazał, że weksel za okazaniem jest płatny przy przedstawieniu i powinien być przedstawiony do zapłaty w ciągu roku od dnia wystawienia. Ponadto zgodnie z art. 70 prawa wekslowego - „Roszczenia wekslowe przeciw akceptantowi ulegają przedawnieniu w upływie lat trzech, licząc od dnia płatności weksla”. W przedmiotowej sprawie wierzyciel wypełnił weksel wskazując, iż dniem wystawienia przedmiotowego weksla jest dzień 19 marca 2013 roku. Zgodnie z zarzutem podnoszonym przez pełnomocnika pozwanego wierzyciel powinien był przedstawić weksel do wykupu w terminie jednego roku, a więc do dnia 19 marca 2014 roku, natomiast w związku z tym, że pozwany nie wyraził zgody na opatrzenie weksla datą płatności według uznania pierwotnego wierzyciela wekslowego ponad ustawowy termin określony w art. 34 prawa wekslowego tj. jednego roku od daty jego wystawienia, to 3 letni termin przedawnienia zaczyna biec od dnia 20 marca 2014 roku a kończy się dnia 20 marca 2017 roku. W związku z tym, że powództwo zostało wniesione w dniu 02 czerwca 2017 roku roszczenie powódki jest przedawnione (k.150-152).

Ustosunkowując się do zarzutu pozwanego odnośnie przedawnienia roszczenia powódka podniosła, że przepisy wskazane przez pozwanego odnoszą się do weksla płatnego za okazaniem, natomiast nie mają one żadnego zastosowania na gruncie przedmiotowej sprawy, albowiem w sprawie tej nie mamy do czynienia z tego typu wekslem. Weksel płatny w określonym dniu, zgodnie z art. 33 prawa wekslowego nie jest tożsamy z wekslem płatnym za okazaniem (k.141-142).

Postanowieniem z dnia 9 października 2017 roku pozwany został zwolniony od kosztów sądowych (k.79).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 marca 2013 roku pozwany R. K. zawarł z (...) Bank S.A. (dawniej (...) Bank S.A.) umowę nr(...)o (...) Kredyt na kwotę kredytu 105.000,00 zł. Spłata miała nastąpić w 60. ratach miesięcznych obejmujących kapitał i odsetki, płatnych w 19. dniu każdego miesiąc, poczynając od 19 kwietnia 2013 roku. Strony przewidziały 3 instrumenty zabezpieczenia spłaty zobowiązania: poręczenie portfelowe (...), weksel własny in blanco oraz (...) OCHRONA (...).

Na zabezpieczenie roszczeń Banku jako kredytodawcy pozwany wystawił weksel in blanco, który zgodnie z deklaracją wekslową Bank miał prawo wypełnić o brakujące elementy w każdym czasie, z datą płatności według swego uznania, w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty, na sumę odpowiadającą zadłużeniu wraz z odsetkami i

innymi zobowiązaniami ubocznymi. Dłużnik poddał się egzekucji upoważniając Bank do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego.

Jednocześnie w dniu 19 marca 2013 roku pomiędzy stronami (powód działał jako P. (...)) podpisana została umowa zabezpieczenia kredytu nr KPB\ (...) poręczeniem portfelowym. Objęcie kredytu poręczeniem portfelowym oznaczało, że jego spłata została częściowo zabezpieczona środkami pochodzącymi z projektu „Wsparcie przedsiębiorczości poprzez rozwój instrumentów inżynierii finansowej w ramach inicjatywy (...) w Województwie (...)” w ramach (...) Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, Priorytet 1. „Konkurencyjność przedsiębiorstw”, Działanie 1.3 „Rozwój systemu finansowych instrumentów (...) Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Podmiotami biorącymi udział w realizacji Projektu byli także – Zarząd Województwa (...) działający jako Instytucja Zarządzająca (...) oraz Bank (...), (...), któremu Instytucja Zarządzająca powierzyła w zarząd środki pochodzące z (...) w ramach Projektu. Kwota jednostkowego poręczenia wynosiła 80.000zł.

Strony umowy zabezpieczenia kredytu postanowiły, że w sytuacji, gdy Menadżer - Bank (...) - wypłaci P. (...) (powodowi w sprawie niniejszej) kwotę poręczenia (w związku z niewywiązywaniem się przez kredytobiorcę z warunków umowy), kredytobiorca będzie zobowiązany do zwrotu Menadżerowi wypłaconej przez niego tytułem Jednostkowego Poręczenia kwoty wraz z należnymi odsetkami. Zgodnie z umową zabezpieczenia kredytu, powodowi przysługiwało prawo dochodzenia roszczeń wynikających z umowy kredytu lub z umowy jego zabezpieczenia roszczeń przysługujących Menadżerowi lub Instytucji Zarządzającej w drodze negocjacji lub kroków prawnych. Jednocześnie kredytobiorca wyraził zgodę na dochodzenie przeciwko niemu roszczeń w oparciu o bankowy tytuł egzekucyjny.

Zabezpieczeniem należytego wykonania zobowiązania wynikającego z umowy zabezpieczenia kredytu był weksel in blanco podpisany przez R. K. wraz z deklaracją wekslową, na rzecz Menedżera - Banku (...).

Zgodnie z deklaracją wekslową złożoną do ostatnio wymienionego weksla, jako zabezpieczenie spłaty kredytu udzielonego na mocy umowy kredytu nr (...) z dnia 19 marca 2013 roku do dyspozycji Menadżera został złożony weksel in blanco. Pozwany wyraził zgodę na wypełnienie weksla przez Menadżera na sumę odpowiadającą odpowiadającą kwocie niespłaconej należności z tytułu zobowiązania, powiększonej o należne odsetki od dnia wymagalności zobowiązania do dnia zapłaty oraz koszty i wydatki związane z dochodzeniem należności z tytułu zobowiązania. Nadto pozwany oświadczył, że Menadżer ma prawo wypełnić weksel, według swego uznania, miejscem i data wystawienia oraz płatności, przy jednoczesnym zawiadomieniu dłużnika o dacie i miejscu wykupu weksla listem poleconym wysłanym na co najmniej 14 dni przed terminem płatności weksla. Weksel zdeponowany został u powoda, który zobowiązał się do przekazania weksla Menadżerowi tylko w sytuacji wystąpienia z wnioskiem o wypłatę poręczenia.

Na podstawie Umowy Operacyjnej – Poręczenie Portfelowe nr(...)/ (...) (...) z dnia 22 lutego 2012 roku Menadżer i P. (...) ustalili szczegółowe warunki i zasady udzielania przez Menadżera Poręczenia Portfelowego na rzecz P. (...) w ramach Limitu Poręczenia ze środków Funduszu Powierniczego, w celu udzielania przez P. (...) wsparcia na rzecz Ostatecznych Beneficjentów, poprzez skuteczne wpisywanie umów do Portfela Poręczeniowego celem objęcia Kredytów Poręczeniem Portfelowym. W umowie tej P. (...) zobowiązał się do dochodzenia w imieniu i na rzecz Menadżera przeciwko Ostatecznym Beneficjentom wszelkich niezaspokojonych roszczeń. Strony ostatnio wymienionej umowy opracowały w dniu 28 września 2013 roku szczegółową Procedurę Windykacyjną. W punkcie 4 tej Procedury strony potwierdziły, że weksel in blanco wystawiony przez Ostatecznego Beneficjenta i uzupełniony przez Menadżera zostanie indosowany na rzecz P. (...), który będzie występował jako powiernik. Indos ma charakter powierniczy, co oznacza, że wobec osób trzecich i przed sądami oraz innymi organami P. (...) będzie występował jako wierzyciel, przy czym będzie dochodził wierzytelności na rzecz Menadżera. Dochodzenie przez P. (...) roszczeń z weksla mogło być realizowane przy zachowaniu następującej procedury. P. (...) przekazywał Menadżerowi weksel in blanco wraz deklaracją wekslową i wnioskiem o wypłatę jednostkowego poręczenia. W przypadku podjęcia przez Menadżera decyzji o wypłacie poręczenia, Menadżer w terminie 14 dni od dokonanej wypłaty wypełniał przekazany mu weksel w sposób szczegółowo opisany w punktach od 4.2.2.1. do 4.2.2.7 Procedury Windykacyjnej, a następnie indosował go na indosem powierniczym na P. (...). Pośrednik (...) zobowiązał się do niezwłocznego rozpoczęcia i prowadzenia

procedury windykacyjnej – w tym wezwania do wykupu weksla, skierowania pozwu do sądu i prowadzenia, na podstawie uzyskanego tytułu wykonawczego, postępowania egzekucyjnego.

Dowód: - umowa o (...) kredyt nr (...) (k.46--50), oświadczenie o poddaniu się egzekucji (k.52), deklaracja wekslowa złożona w związku z zawarciem umowy kredytu (k.50), umowa o zabezpieczenie kredytu nr (...) (k. 46), weksel własny wystawiony przez R. K. na rzecz Menadżera (k. 12), deklaracja wekslowa złożona w związku z zawarciem umowy zabezpieczenia kredytu (k. 55), procedura windykacyjna (k.104–109).

Pozwany nie wywiązał się ze zobowiązania wynikającego z umowy kredytowej.

Okoliczność bezsporna

W dniu 22 sierpnia 2013 roku powódka wystawiła przeciwko R. B. Tytuł Egzekucyjny obejmujący zobowiązanie do zapłaty kwoty 109.095,84zł, w tym 103.788,02zł z tytułu należności głównej wraz z dalszymi należnymi odsetkami. Postanowieniem Sądu Rejonowego wL.z dnia 11 lutego 2014 roku w sprawie o sygn. akt (...) ww. B. Tytułowi Egzekucyjnemu nadana została klauzula wykonalności. Na mocy powyższego tytułu wykonawczego powódka zleciła Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym (...)w P. A. G. prowadzenie przeciwko R. K. postępowania egzekucyjnego.

Postępowanie egzekucyjne cały czas jest w toku.

Dowód: B. Tytuł Egzekucyjny nr (...) (k.97), postanowienie SR w (...)z dnia 11 lutego 2014 roku w sprawie o sygn. akt (...) (k. 98-99), zawiadomienie o wszczęciu egzekucji (k.57), zajęcia wierzytelności (k.58-61).

W dniu 5 maja 2014 roku powód wystąpił Banku (...) o wypłatę z tytułu poręczenia kwoty 79.076,59zł. Menadżer wypełnił weksel na wskazana wyżej kwotę opatrując go terminem płatności na dzień 9 października 2015 roku. W dniu 9 września 2015 roku Menadżer skutecznie indosował weksel na rzecz powoda.

Dowód: wniosek o wypłatę poręczenia (k.100), oświadczenie P. (...) (k.101), weksel własny k.12, pełnomocnictwo dla osoby dokonującej wypełnienia i indosu weksla w imieniu Menadżera (k.20,21)

Pozwany nie przedstawił pozwanemu weksla do zapłaty.

Okoliczność bezsporna

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych powyżej dowodów.

Sąd dał wiarę powołanym wyżej dokumentom, kopiom potwierdzonym za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda (art.129§2kpc), albowiem nie były przez strony kwestionowane, jak również nie budziły wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości i autentyczności. Jeśli chodzi o złożone do akt kserokopie dokumentów nie było pomiędzy stronami wątpliwości, że wiernie odzwierciedlają treść oryginałów, a zatem Sąd mógł potraktować je jako dowód pośredni istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

W tym miejscu wskazać trzeba, że pozwany zakwestionował fakt wypłaty przez Menadżera poręczenia domagając się przedłożenia przez powoda dokumentu potwierdzającego ten fakt. W ocenie Sądu dokumentem potwierdzającym fakt wypłaty jest bez najmniejszych wątpliwości sam weksel indosowany na powoda w zestawieniu z wnioskiem o wypłatę poręczenia oraz zapisami procedury windykacyjnej albowiem wynika z nich, że wypełnienie i indos weksla mogły nastąpić pod warunkiem dokonania przez (...) wypłaty poręczenia.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z akt(...) Abstrahując do okoliczności, że całe akta nie mogą być źródłem dowodowy, stwierdzić trzeba, że okoliczność opatrzenia (...) klauzulą wykonalności była bezsporna, a nadto pełnomocnik powoda przedłożył odpis stosownego postanowienia sądu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w przeważającej części.

W pierwszej kolejności pozwany podniósł zarzut nieważności postępowania podnosząc, że powódka (...) Bank S.A. dysponuje B. Tytułem Egzekucyjnym zaopatrzoną w przez sąd w klauzulę wykonalności, a pozwany wyraził zgodę na dochodzenie przeciwko niemu roszczeń przysługujących Menedżerowi w oparciu o tytuł wystawiony przez powódkę.

Zarzut powyższy jest całkowicie pozbawiony jest podstaw. Fakt, iż w przedmiotowej sprawie został wystawiony (...), nie ma żadnego znaczenia dla jej rozstrzygnięcia, ponieważ (...), nawet po zaopatrzeniu przez Sąd w klauzulę wykonalności, nie jest objęty powagą rzeczy osądzonej. Oznacza to, że nie zachodzi przesłanka wskazana w art. 379 pkt. 3 kpc powodująca bezwzględną nieważność postępowania, a tym samym brak jest podstaw do odrzucenia pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Ze stanem powagi rzeczy osądzonej mamy do czynienia wówczas, gdy spełnione są kumulatywnie trzy przesłanki: występuje tożsamość stron postępowania, tożsamość podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia oraz sprawa została prawomocnie osądzona. Jak bowiem wynika z art.366kpc **skutek w postaci powagi rzeczy osądzonej wywołuje wyłącznie wyrok sądu**. Dotychczas roszczenie strony powodowej nie było przedmiotem osądzenia, czyli prawomocnego rozstrzygnięcia sądu co do istoty sprawy. Postanowienie Sądu o nadaniu klauzuli wykonalności nie jest objęte powagą rzeczy osądzonej, ponieważ Sąd nie rozstrzyga w nim o merytorycznej zasadności roszczenia, a jedynie bada czy przedstawiony tytuł egzekucyjny może zostać zaopatrzone w klauzulę wykonalności. Art. 786² § 1 k.p.c., obowiązujący w dacie wydania postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności, wprowadzał wprost ograniczoną kognicję sądu klauzulowego, stanowiąc, że w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, sąd bada, czy dłużnik poddał się egzekucji oraz czy roszczenie objęte tytułem wynika z czynności bankowej dokonanej bezpośrednio z bankiem lub z zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z tej czynności. Badanie przez Sąd, czy bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony zgodnie z art. 96-98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku- Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2002 roku, Nr 72, poz. 665 ze zm.) nie jest jednak osądzeniem sprawy. W tym przypadku sąd nie rozpoznaje merytorycznie sprawy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego. Stanowisko takie wyraził również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 lipca 2003 roku (sygn. akt: II CKN 363/01, LEX nr 82280) stwierdzając, że bankowy tytuł wykonawczy (bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzone w klauzulę wykonalności) nie stwarza stanu powagi rzeczy osądzonej.

Okoliczność, że powód dysponuje tytułem wykonawczym przeciwko pozwanemu, nie może zatem automatycznie skutkować koniecznością uchylenia nakazu zapłaty i odrzucenia pozwu. Nie jest także podstawą do oddalenia powództwa. Wierzyciel dysponujący (...) ma interes w tym, aby roszczenie objęte tym tytułem zostało rozpoznane merytorycznie przez sąd na podstawie zaofiarowanych dowodów, tak jak dłużnik w trybie powództwa przeciwegzekucyjnego może kwestionować istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu. W ten sposób dochodzi bowiem do zbadania zasadności roszczenia, a wydany wyrok ma powagę rzeczy osądzonej wyjaśniając definitywnie kwestie sporne między stronami. Okoliczność, że został wystawiony (...) zaopatrzone klauzulą wykonalności, na podstawie którego toczy się postępowanie egzekucyjne, oczywiście mogłaby mieć wpływ na rozstrzygnięcie w sprawie niniejszej, ale wówczas, gdyby w toku przymusowej realizacji roszczenia zostały wyegzekwowane należności objęte niniejszym postępowaniem. Tego rodzaju zarzutów pozwany sprawie nie zgłosił. Wskazać też trzeba, że wierzyciel (w tym działający jako powiernik Menedżera) nie może uzyskać podwójnego zaspokojenia. Oznacza to, że dłużnik nie może zapłacić więcej nie jest zobowiązany. Jeśli wierzyciel, dysponujący dwoma tytułami egzekucyjnymi ((...) i wyrokiem), wszcząłby egzekucję ponad kwotę zobowiązania pozwanego, dłużnik będzie należycie chroniony przez art.840kpc.

Odnosząc się do zarzutu wypełnienia weksła in blanco niezgodnie z postanowieniami deklaracji wekslowej, co w konsekwencji - w ocenie pozwanego- skutkuje nieważnością przedmiotowego weksła, wskazać należy, że brak jest podstaw do takiego uznania. Odpowiedzialność z weksła in blanco powstaje przez samo podpisanie i wręczenie dokumentu. Blankiet wekslowy nie musi zostać wypełniony w chwili złożenia na nim podpisu, natomiast z chwilą wypełnienia tekstu weksła in blanco zobowiązany odpowiada wekslowo wobec posiadacza tak jak z

weksla zwykłego. Uzupełnienie weksla in blanco powoduje powstanie formalnie ważnego weksla, który daje jego posiadaczowi możliwość wykonywania praw z niego wynikających. Skutek taki zachodzi bez względu na sposób uzupełnienia, a więc także wtedy, gdy weksel uzupełniony został nieprawidłowo. Wręczeniu weksla in blanco powinno towarzyszyć porozumienie dotyczące uzupełnienia weksla. Porozumienie jest wynikiem umowy zawartej między osobą zobowiązaną z weksla a osobą, która jest wierzycielem z weksla. Powinno ono zawierać upoważnienie nabywcy do uzupełnienia weksla oraz określać warunki i sposób jego uzupełnienia. Porozumienie może zostać wyrażone w sposób wyraźny lub dorozumiany, a jeżeli zawarte zostało w formie pisemnej nazywane jest deklaracją wekslową. ***Istnieje domniemanie, że wszystkie dane zawarte na wekslu są prawdziwe, natomiast ciężar dowodu przeciwnego obciąża wekslowo zobowiązanego.*** Tymczasem w okolicznościach niniejszej sprawy strona pozwana nie wykazała żaden sposób, ażeby weksel został uzupełniony niezgodnie z deklaracją, której niekwestionowana treść została zawarta w dokumencie złożonym do akt niniejszej sprawy (k.123). W ocenie Sądu nie sposób jest stwierdzić, aby przedmiotowy weksel został wypełniony w sposób nieprawidłowy i niezgodny z porozumieniem stron. Zważyć trzeba, że pozwany w istocie nie wyjaśnia na czym owa niezgodność polega. Przedstawiony dokument spełnia wszystkie wymogi stawiane przez prawo wekslowe, wskazano w nim zostało w sposób jasny i nie budzący wątpliwości: nazwę „weksel” w samym tekście dokumentu; oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksla; miejsce płatności i datę płatności weksla; polecenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej; nazwisko osoby, która ma zapłacić; nazwisko osoby, na której rzecz zapłata ma być dokonana; a dokument została zaopatrzonej podpisem wystawcy (art.10 prawa wekslowego).

Nie mógł zostać przyjęty zarzut pozwanego dotyczący nieprawidłowego wskazania sumy wekslowej. Zważyć należy, że weksel został wystawiony na kwotę niższą niż jednostkowe poręczenie gwarantowane przez Menadżera i wypłacone powodowi w związku z niewywiązywaniem się pozwanego z umowy. Jeżeli w ocenie pozwanego suma wekslowa winna być niższa winien on zaoferować dowody potwierdzające wykonanie przez niego zobowiązania. Takich dowodów w niniejszym postępowaniu zabrakło. Wręcz przeciwnie okoliczność, że przeciwko pozwanemu wystawiono (...) i na jego podstawie toczy się egzekucja świadczy o tym, że zobowiązanie istnieje i dotąd nie zostało zaspokojone.

Stwierdzić też trzeba, że brak jest podstaw dla zakwestionowania skuteczności indosu weksla przez Menadżera na rzecz P. (...). Pozwany nie podnosił zarzutów z art.10 i 17 prawa wekslowego.

Nie zasługuje też na uwzględnienie zarzut przedawnienia zgłoszony przez pozwanego. Zasadne są rozważania pozwanego, że weksel płatny za okazaniem musi być przedstawiony do zapłaty w ciągu roku od dnia wystawienia, jednak nie mają one żadnego zastosowania do przedmiotowej sprawy bowiem niewątpliwą kwestią jest to, że sporny weksel nie jest wekslem płatnym za okazaniem, lecz z wekslem własnym in blanco. Błędne jest również stanowisko, iż pozwany nie upoważnił Bank (...) do uzupełnienia weksla datą płatności według własnego uznania bowiem okoliczność przeciwna wynika jednoznacznie z treści deklaracji wekslowej (pkt 3 „Menadżer ma prawa opatrzyć weksel według swego uznania, miejscem i data wystawienia oraz płatności”). Weksel in blanco musi zostać wypełniony przed upływem terminu przedawnienia ze stosunku podstawowego. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 lutego 2008 roku ((...) 522/07) wyraził pogląd, że treścią upoważnienia wynikającego z deklaracji wekslowej towarzyszącej wystawieniu weksla in blanco, wręczanego dla zabezpieczenia określonego roszczenia, jest objęcie uzupełnienia weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Z kolei w wyroku z dnia 14 lipca 2006 roku (II CSK 75/06) Sąd Najwyższy stwierdził, że użycie w deklaracji wekslowej zwrotu przewidującego możliwość wypełnienia weksla w każdym czasie oznacza dowolną chwilę, ale mieszczącą się w okresie od dnia wymagalności zabezpieczonego wekslem roszczenia do dnia upływu przedawnienia. W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, że termin przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego w dacie wypełnienia weksla jeszcze nie nastąpił. Umowa kredytowa oraz umowa o zabezpieczenie kredytu zostały zawarte 19 marca 2013 roku. Roszczenia z nich wynikające przedawniają się z upływem lat trzech stosownie do 118kc. Zważyć przy tym trzeba, że wniosek o wypłatę poręczenia został złożony w dniu 5 maja 2014 roku, termin płatności weksla oznaczono na dzień 9 października 2015 roku, a indos opatrzonej jest datą 9 września 2015 roku. Oznacza to, że do wypełnienia weksla – uwzględniając zapisy porozumienia windykacyjnego pomiędzy Menadżerem a P. F. (...) - musiało dojść pomiędzy datą złożenia wniosku o wypłatę poręczenia, a datą indosu (5 maja 2014 roku do 9 września 2015 roku) albowiem weksel mógł być indosowany

po wypłacie poręczenia. W tym też przedziale czasowym musiało dojść do wypłaty poręczenia. Nie ma zatem takiej możliwości, aby roszczenie o zwrot przez pozwanego sumy poręczenia wypłaconej przez Menadżera P. F. (...) było przedawnione.

Zarówno w literaturze jak i w orzecznictwie w zakresie wzajemnych relacji pomiędzy roszczeniem ze stosunku podstawowego, a roszczeniem w weksla in blanco dominuje pogląd, że zobowiązanie wekslowe ma być samodzielny. Wobec tego, czym innym jest przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego, a czym innym przedawnienie wekslowe. Obie instytucje różnią się istotnie między innymi, co do początku biegu przedawnienia. Termin przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, zgodnie z regułą zawartą w art. 120 k.c. rozpoczyna bieg od dnia, w którym świadczenie ze stosunku podstawowego stało się wymagalne. Przedawnienia roszczenia z weksla in blanco nie rozpoczyna biegu przed jego wypełnieniem, lecz rozpoczyna się z dniem płatności wpisanym na wekslu przez wierzyciela wekslowego. Roszczenie powódki wobec wystawcy weksla in blanco powstało dopiero z dniem uzupełnienia weksla in blanco oraz upływu wskazanego w nim terminu. Do tego momentu nie mógł rozpocząć się bieg przedawnienia roszczenia wekslowego bowiem roszczenie jeszcze nie powstało. Zgodnie z wyrokiem Sądy Najwyższego z dnia 29 kwietnia 1937 r. C II 3198/96 początek biegu terminu przedawnienia roszczenia z weksla własnego skierowanego przeciwko wystawcy weksla własnego, zgodnie z art. 70 w związku z art. 103 i 104 prawa wekslowego liczy się od dnia płatności weksla. Tę samą zasadę stosuje się również do weksli in blanco. Termin zapłaty weksla został oznaczony na dzień 9 października 2015 roku. W momencie złożenia pozwu w dniu 7 czerwca 2017 roku nie minął zatem trzyletni termin przedawnienia przewidziany w art.70 w zw. z art.104 prawa wekslowego.

Słuszne jest natomiast stanowisko pozwanego, że weksel winien być przedstawiony do zapłaty. Jak wynika z deklaracji wekslowej Menadżer miał obowiązek wysłać do pozwanego co najmniej na 14 dni przed upływem terminu płatności zawiadomienie o miejscu i czasie wykupu weksla. Tej czynności zabrakło, co w niniejszej sprawie strony bezspornie przyznają. Okoliczność ta jednak nie może skutkować nieważnością weksla. Sąd orzekający w sprawie niniejszej podziela pogląd, że nieprzedstawienie weksla do zapłaty rodzi co do odsetek ten skutek, że wierzyciel wystawcy, będący posiadaczem weksla, może ich dochodzić od dnia, w którym wystawca weksla mógł dokonać oględzin tego dokumentu i stwierdzić, czy istnieje zobowiązanie wekslowe (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 3 marca 2016 roku I ACa 973/15). Przedstawienie weksla do zapłaty może nastąpić także w postępowaniu sądowym, gdyż złożenie w nim weksla umożliwia dłużnikowi uzyskanie takich samych informacji, jak okazanie mu weksla przez jego posiadacza (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 28 kwietnia 2017 roku I ACa 994/16).

W niniejszej sprawie Sąd uznał, że za równoznaczny z przedstawieniem weksla do zapłaty, należy uznać moment doręczenia pozwanemu odpisu pozwu wraz z nakazem zapłaty, albowiem od tego momentu pozwany miał obiektywną możliwość zapoznania się z oryginałem weksla, który znajdował się w Sądzie. W deklaracji wekslowej został wskazany 14-dniowy termin dla zawiadomienia o miejscu i terminie wykupu weksla, dlatego Sąd uznał, że pozwany pozostawał w zwłoce dopiero po upływie 14. dni od dnia doręczenia mu odpisu pozwu wraz z nakazem zapłaty, dlatego sąd postanowił uchylić nakaz zapłaty w zakresie odsetek ustawowych w zakresie obejmującym żądanie zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w płatności za okres od dnia następującego po dniu płatności weksla tj.10 października 2015 roku do dnia poprzedzającego upływ 14- dniowego terminu liczonego od doręczenia nakazu zapłaty tj. 11 września 2017 roku i w tym zakresie powództwo oddalił, a to na podstawie art.496 kpc i art.481§1kc.

W pozostałym zakresie Sąd, działając na podstawie powołanych wyżej przepisów oraz art.496kpc utrzymał zaskarżone rozstrzygnięcie w mocy.

Jeśli chodzi o koszty postępowania to, w oparciu on art. 102kpc Sąd obciążył pozwanego kosztami opłaty od pozwu i kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu upominawczym, odstępując jednocześnie od obciążania pozwanego dalszą częścią kosztów zastępstwa procesowego obliczoną w oparciu o §3ust.2 w zw. z §2pkt6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie mając na względzie trudną sytuację materialną pozwanego, która legła u podstaw zwolnienia go od kosztów sądowych.

SSO Anna Łosik